

UKF

Medlemsinformation 1 - nyhetsbrev mars 2003

På åsnerygg genom Konungarnas och
Drottningarnas dal år 1965.

Faraoner, gravmålningar fotograferade med fornegyptisk
belysningsteknik, platser som inte längre är åtkomliga för turister.

Onsd 2 april - Hembygdsgården Klint kl 19.30

UKF:s årsmöte kl 19- 19.30

Fruktbarhetsdyrkan i Norden enligt Tacitus' bok år 98

Om gudinnan i Härnevi och kulten vid Rösaring
Tisd. 8 april. Föredrag av Börje Sandén, Klint kl 19.

Exkursion till Djupdal och Rösaring

Vårens "grand tour" vandring 4,5 km

Var Djupdal en sjö i "hemlig avskildhet" för 2000 år sedan?

Sönd 11 maj kl 13 - parkering på Rösaringsåsen

Dalkarlsvägen - "Storvandring" Mora - Stockholm
260-årsminnet av "Stora daldansen"

Vandrarna kommer torsd 15 maj till Bro hembygdsgård
Börje Sandén möter dem på Stortorget 17 maj med ett anförande
om den seriösa avsikten med demonstrationen 1743

UKF:s årsmöte - . Kallelse - Verksamhetsberättelse

Onsd 2 april kl 19 - 19.30 Hemb.gården Klint. Prästvägen 8, Bro

Nytt nummer av UKF:s tidskrift Kultur & Historia

Föreningen för
Upplands-Bro
Kulturhistoriska
Forskningsinstitut

Ordförande: Curt Dahlgren. Markviksvägen 19. 165 59 Hässelby, 08-759 62 63, 0708-44 22 48
Kansli: Börje Sandén, Målarvägen 19, 197 30 Bro. 08-582 405 15 pg 27 58 94-4 bg 5418-2258
Upplys. 08-582 40515. Telesvar/fax 582 413 55. **UKF on Demand/Forskarakademin.** Bengt
Borkeby, 581 656 59 E-post ukforsk@algonet.se. Webbplats://www.algonet.se/~ukforsk

Programpunkter aktuella för UKF-medlemmar och andra

Onsd 2 april kl 19.30. (OBS) Hembygdsgården Klint, Prästvågen 8, Bro

På åsnerygge genom Konungarnas och Drottningarnas dal år 1965.

Börje Sandén berättar om faraoner, fotograferar gravmålningar med fornegyptisk belysningsteknik, bestiger Cheopspyramiden vilket inte längre är tillåtet, besöker Philetemplet mellan gamla och nya Assuandammen med roddbåt sista gången det kunde ses innan det svämmades över, färdas över den ännu inte färdiga Assuandammen.

Föredraget föregås av årsmöte kl 19- ca 19.30

Tisd. 8 april kl 19. Hembygdsgården Klint, Prästvågen 8, Bro

Om gudinnan i Härnevi och kulten vid Rösaring.

Föredrag om fruktbarhetsdyrkan i Norden enligt den romerska historieskrivaren Tacitus' berättelse i sin bok om Germanerna, skriven år 98. Börje redogör för innehåll och teorier framförda i artikeln i Viking Heritage, utgiven av högskolan på Gotland. Det blir i huvudsak samma saker som också kommer att beröras i vårens "grand tour". Genom föredraget ges möjlighet för dem som inte kan vara med på exkursionen att ta del av ett ämne som är av central betydelse i det forntida Broområdet, i vår tid återspeglad i ortnamnen Härnevi och Ullevi, i Upplands största labyrint, tillika en av de äldsta i landet, och i den unika processionsvägen. Se kompletterande beskrivning i nästa programpunkt.

Samarrangemang Bro hembygdsgården och UKF

Sönd 11 maj kl 13. Parkeringen på Rösaringsåsen 1 km bortom Låssa kyrka, Upplands-Bro. vandring ca 4,5 km, 3-4 timmar, kafferast längs vägen, 20:-.

Exkursion till Djupdal - dödisgropen i Rösaringsåsen - och Rösaring.

"Människan har i alla tider uppfattat att vissa platser äger en särskild betydelse.

Romarna ansåg att en plats kunde vara besjälad och talade om platsens skyddsande."

Med dessa två meningar inleds boken Gudarnas platser (2001) av Per Vikstrand. Eftersom vi redan i den äldsta beskrivningen av Rösaring får veta att "här har fordom varit ivrigt offerande till avgudarna" förstår vi att våra förfäder i Bro-området mycket tidigt såg platsen som ett gudars hemvist. På 1700-talet beskrevs platsens läge med sin imponerande utsikt som "mycket monumenterligt". I samma ås drygt 1 kilometer från Rösaring finns något som kan ses som dess raka motsats, den mycket stora dödisgropen Djupdal, utformad som en amfiteater, 150 m bred och 25 m branta sidor, vars botten för 2000 år sedan var täckt av vatten. Nog måste gudar haft ett finger med i tillkomsten av dessa kontraster inom ett så begränsat område.

Romaren Tacitus berättar i sin två tusen år gamla bok om folken som bodde på öar "i ett hav bortom Germanien, snarast i motsatta delen av världen". Han berättar om dessa naturfolks gudsuppfattning omkring tusen år före vikingatiden. De dyrkade en osynlig gud, som kom till folken i en vagn täckt att ett kläde. Endast prästen som ledde processionen visste att gudinnan fanns bakom vagnens förhängen. Tacitus säger att det var Moder Jord — Nerthus på romarnas språk. I mer än hundra år har religionsforskare grubblat över eventuella samband mellan kulten av Nerthus och de nordiska fruktbarhetsgudar som vi känner från andra källor.

Detta och mycket mer får vi ta del av vid vårens "grand tour". Vi börjar med att gå till Djupdal för att på plats lyssna på den märkliga avslutningen av Tacitus' berättelse, som kanske rymmer förklaringar till en del frågor som väller fram, när vi står vid själva kultplatsen med sin berömda labyrint och den ännu mer uppmärksammade processionsvägen.

Vandring 2 x 900 m. Exkursionen avslutas med ett besök vid själva Rösaring för dem som så önskar. Det blir då ytterligare en *vandring ca 2 x 1100 m* från parkeringsplatsen. En utförlig beskrivning av Rösaring finns i Börje Sandéns hembygdsgårdsbok. Det kapitlet kan skrivas ut från UKF:s hemsida www.algonet.se/~ukforsk/hembygd/rosa1.htm.

Dalkarlsvägen - Storvandringen. Ankomst till Bro hembygdsgård ca 17- 20 torsd. 15 maj. Start efter korum kl 9 från Klint fred. 16 maj. Gruppen avmarscherar från Kungsträdgården ca 13.15 lörd. 17 maj mot Stortorget där vissa aktiviteter äger rum. Du är välkommen att delta. Se hemsidan.

Styrelsens förslag till verksamhetsberättelse för år 2002

1. Styrelsemedlemmar

Styrelsen har under verksamhetsåret haft följande sammansättning

Ordförande	Curt H Dahlgren	resterande mandattid	1 år
v. Ordf	Bengt Borkeby	resterande mandattid	3 år
Kassör/sekr	Börje Sandén	resterande mandattid	1 år
	Thore Isaksson	resterande mandattid	0 år
	Jan-Christer Strahlert	resterande mandattid	0 år
	Bo Karlberg	resterande mandattid	2 år
	Håkan Norelius	resterande mandattid	3 år
	Sophie Hedin	resterande mandattid	0 år
Suppleanter	Bo Palmehorn	resterande mandattid	0 år
Revisorer	Lennart Danielsson	resterande mandattid	0 år
	Lennart Stigle	resterande mandattid	0 år
Revisorsuppleanter	Marianne Lindberg	resterande mandattid	0 år
	Yvonne Frödin	resterande mandattid	0 år

Styrelsen har haft 6 protokollförda sammanträden. Delar av styrelsen har mötts till ett flertal arbetsmöten.

2. Medlemmar

Föreningen har haft 299 medlemmar. Medlemsavgift 80:-, varav 15:- går till hembygdsrörelsens läns- och riksförbund.

3. Föreningsverksamhet

Årsmöte hölls 200-04-10 i vår lokal Skolvägen 33 i Kungsängen. Efter årsmötet ett föredrag av Börje Sandén med titeln Historia och bilder från två resor i Sovjetunionen i vikingars kölvatten.

UKF är genom *Stockholms läns hembygdsförbund* anslutet till Sveriges hembygdsförbund.

Tre nummer av *Medlemsinformation/Nyhetsbrev* har utgått, innehållande sammanlagt 28 A4-sidor och ett nummer av vår skrift *Kultur & Historia* om 12 A4-sidor varav 4 i färg. De har distribuerats till medlemmar och andra i ca 440 ex varje gång.

Samtliga nyhetsbrev ända från starten 1987 finns i pärmar på biblioteken i Bro och Kungsängen liksom en uppdaterad *16-sidig folder* i A5-format sammanfattande UKF:s såväl inre som yttre verksamhet åren 1987-2002. I en kortfattad *4-vikt folder* sammanfattas UKF:s verksamhet. Dessa folder delas ut till medlemmar och andra vid möten av olika slag. Många används som information om UKF vid utställningar, seminarier, korrespondens och möten med organisationer och personer utanför UKF. Årets *programverksamhet* har genomförts enligt sammanställningen längre fram i verksamhetsberättelsen.

UKF har under året lämnat *lokalerna i företagshuset Skolvägen 33, Kungsängen*.

Större publika möten växlar mellan Dagcentralen i Bro och Villa Skoga i Kungsängens centrum

4. Ekonomi - sammanfattning

Anslag från Vuxenskolan 3.760:- Inga direkta kommunala bidrag har utgått men vi behöver inte betala kommunen för tryckningen av vårt Nyhetsbrev. Patriotiska Sällskapet har lämnat ett bidrag på 20.000:- för tryckningen av Hushållningsjournalen

(3 volymer om vardera 256 sidor)

Gåva från Upplands-Bro Konstförening på 3.600:- vid dess nedläggning.

Inkomster vid externa guidningar och föredrag 16.850:-, *Medlemsavgifter*, betalade 2001 och 2002 har inbringat 25.460:- *Försäljning av skrifter* producerade och betalda före 2002 har inbringat 23.802:-.

Hushållningsjournalerna har inbringat 34.200:- + 20.000:- anslag från Patr. Sällskap. = 54.200:- Produktionskostnaden var 52.203:-

Intäkter från extern produktion 219.993:-; *kostnader dito* 165.743:-.

Viktigare utgifter: hyra av föreningslokal första halvåret 21.250:-, Datorer/fax/MiniDisk-spelare/digital kamera: 43.830:-, Telefoner, internet, brev- och bokporton 17.262:- Medlemskap i SHF och andra föreningar 10.714:-. Litteratur och tidskrifter 6187. Utställningar/kurser 3.589:-

Resultaträkningen visar överskott på 42.009,42 före avskrivningar.

Resultaträkningen efter avskrivningar 11.818,42

Kassa och konton vid årets utgång 50.694:-;

Varulager 61 660:-, *Inventarier* 42.441:-

Deklaration: UKF lämnar årlig deklARATION med Resultat- och Balansräkning.

5. Projekt

Låssa och Håbo-Tibble kyrkans arkiv med kungörelser och skrivelser

Gudrun Sandéns arbete med sammanfattningar av kungörelser i Låssa kyrkas arkiv omfattar nu åren 1800-1825, ca 1600 handlingar. Under året har motsvarande handlingar från Håbo-Tibble kyrka inventerats och registrerats av Gudrun och Börje. Något 10-tal har kompletterats i Låssa-arkivet, övriga har placerats i förråd i prästgården.

Book on Demand. Under året har UKF producerat 5 boktitlar till utomstående beställare. I två fall har vi förmedlat fördelaktiga kontakter med tryckerier. Book on Demand har pågått som försök sedan våren 2000. Sedan dess har utvecklingen av datatekniken gjort att en del tryckerier nu tar emot beställningar på små upplagor. Inbindning av böcker har däremot ökat i pris. Detta är två motiv till att styrelsen beslöt att vid halvårsskiftet upphöra med försöket. Däremot kan vi fortfarande ta uppdrag att redigera böcker och rapporter.

UKF:s interna produktion av böcker och skrifter handhas av Börje Sandén.

För Bro hembygdsförening har UKF gjort en ny upplaga om 200 ex.

Forskarakademin har genomfört tre cirklar i hembygdsforskning och två nybörjarkurser för släktforskare. Grupperna har besökt arkiven vid Språk- och Folkminnesinstitutet i Uppsala och Nordiska museet.

Lokalhistorisk dokumentation

Under denna titel har Börje Sandén under året påbörjat en redigering och tryckning i begränsad upplaga av det hembygds materialet som samlats under ca 40 år. Det är en sammanställning av källmaterial och studieanteckningar ordnade ämnesvis. Materialet hämtas i ett stort antal pärmar och databaser och hemsidan.

6. Samarbete med andra organisationer

UKF deltar i en *samrådsgrupp* kring kulturfrågor med deltagare från de tre hembygdsföreningarna i kommunen samt Kulturbojen och Stiftelsen Tärnsund. UKF är medlem i *arkeologisektionen* inom Stockholms läns hembygdsförbund, i vilken Börje Sandén är styrelseledamot. I arkeologiärenden har vi nära kontakt med *läns museet* och

riksantikvarieämbetet. *Utbyte av skrifter* med Sigtuna museum, Stads- och kommunhistoriska institutet vid Stockholms universitet, Vägverkets museum i Borlänge, Högskolan på Gotland (artikel i Viking Heritage Magazine), bokklubben Svenskt Militärhistoriskt Bibliotek (boken om Dalupproret)

7. Hemsida på Internet - Kultur & Historia

Våra internetsidor har utökats väsentligt sedan starten 1996. Här finns stor information om Upplands-Bros

historia, men naturligtvis har vi också aktuella upplysningar om våra aktiviteter. I Nyhetsbrevet ges exempel på artiklar med historiska fakta.

Publikationen Kultur & Historia har som mål att i artikelform, gärna med mycket bilder, ge information och kunskap i de ämnen där UKF har ett engagemang. Den skickas till alla medlemmar och används dessutom för att till utomstående förmedla en bild av vår verksamhet.

8. UKF:s publika aktiviteter

Föredrag: Jan Fridegård - forntiden och folkkulturen, ca 50 deltagare

- Historia och bilder från två resor i Sovjetunionen i vikingars kölvatten. Börje Sandén

- "då Sveriges allmoge var samlad på Näs äng". 500-årsminnet av Sten Stures möte med ärkebiskop Jacob Ulvsson år 1502 vid Kungsängens kyrka. Börje Sandén, Samarr. med hembygdsföreningen

- Tidsbilder från 1776 - 1813. Gudrun Sandén om Hushållningsjournalerna

- I Leif Erikssons kölvatten - med kajak i östgrönländska farvatten. Bo Palmehorn

Exkursioner: Draget - grand-tour. Sjövägar - dragränna - landvägar - hålvägar - fångstgropar - varggård - fornborg - kultplats. Gudrun Sandén, ca 60 deltagare, bra reportage i Enköpingsposten

- Arkeologidagen: Granhammarsmannen, västra Ryd. Jonathan Lindström, ca 35 deltagare

- Dödisgropen vid Djupdal och Rösaring. Fruktbarhetsdyrkan enligt Tacitus. Börje Sandén. 50 deltagare.

Studiebesök: Besök har genomförts två gånger vid Nordiska museets arkiv i Stockholm och en gång vid Språk- och folkminnesarkivet (SOFI) i Uppsala. Besöken har arrangerats för att stärka deltagarnas kunskaper om hur, och vad, man kan finna i arkiven.

9. Övriga aktiviteter

Arbetet i *samrådsgruppen kring kulturfrågor* är nätverksinriktat. Kulturföreningarna är remissinstanser i bl.a. planfrågor. Mycket tid har därför under 2002 ägnats åt kommunens Översiktsplan. Gruppen har med anledning av planen ställt frågor vid kommunfullmäktiges frågestund. Den nästan totala avsaknaden av lokal press har engagera gruppen med insändare om storstockholms mediaskugga. Föreningarna deltog med skärm-utställning vid kommunens 50-årsjubileum. utställningen hade premiär vid Brodagen 28 sept. därefter cirkulerade utställningen till vårdcentraler, bibliotek m.fl. platser.

10. Uppdragsverksamhet - (Börje - Gudrun - Bengt)

Föredrag: Aske Kursgård (Foi), PRO (Kungsängen 2 ggr), PRO (Bro), SPF (Knivsta), Håbo-Tibble kyrka (Hushållningsjournalerna),

Hembygdsföreningen på Norrmalm (Dalupproret), Fullmäktige (Kungsängen-området), Fullmäktige (Bro-området), Nationaldagsfirandet (Kungsängen), Tammsviks kursgård/Släktföreningen Tham/Tamm (Tammsviks historia), Medeltidsdagen vid Kungsängens kyrka (mötet på Näs äng 1502), Bro församlingshem (Kungörelser från 1800-talet), ABF/Villa Skoga (Lokalhistoria), Bro församlingshem (Henrik Mörk, kyrkoherde i Bro på 1700-talet), Arkeologisektionen/SLH (Resor i Sovjetunionen), Kommunstyrelsen/landshövdingens besök (Upplands-Bro historia). Rotary (Hushållningsjournalerna). Vid kommunens chefsutbildning har Bengt deltagit med en historisk tillbakablick på kommunens planverksamhet.

Rundturer i Upplands-Bro: Finska gymnasister (Rösaring med Savolax), Socialförvaltningen, Bildningsförvaltningen.

Guidningar på plats: Rösaring (privat grupp), Bro hembygdsförening (Vandring i Råby-Finsta), SPF/Bro (Rösaring), SPF/Håbo (Rösaring), Upplandsmuseets personal/60 personer (Rösaring-Assurstenen), Järfälla konstklubb (båtresa), Bygdegårdsförening i Kallhäll (Rösaring), Rösaring (privat grupp), Almarestäkets hembygdsförening (Fornsigtuna), Thoresta kursgård/SE-banken (vandring Djupdal - Rösaring).

Lokal-TV i Bålsta: Två korta program om Rösaring och Rövargrottan.

11. Tidskrifter och årsböcker, föreningar som UKF är medlem i

För att UKF skall kunna verka framgångsrikt måste kontakter upprätthållas med föreningar och institutioner, som utger tidskrifter och böcker inom det vida fält som UKF vill bevaka:

Tidskrifter: Populär Arkeologi, Populär Historia, Historisk Tidskrift, Fornvännen, Scandia (Lund), Folkets historia, Bebyggelsehistorisk tidskrift, Skogshistoriska Sällskapet, Tidevarv (Raä), Rig (etnologi), Biblis (KB:s vänförening), Caerdroia (labyrint-tidskrift), Bygd och Natur (SHF), Ymer (SSAG, geografi), Svenska Fornminnesföreningen, Forskning och framsteg, Mikrodatorn, Internetworld.

Historiska klubbar och antikvariat: Clio, Bokantikvaria, Redins antikvariat. Lindberg &

Persson antikvariat.

Föreningar med årsskrifter: Stockholms läns hembygdsförbund, Upplands Fornminnesförening, Pro Memoria (Riksarkivet), Sigtuna museum, Stockholms läns museum, Viking Network, Ortnamnssällskapet i Uppsala, Karolinska förbundet.

Övriga föreningar: Kulturbojen, Upplands-Bro Musik- och teatersällskap, Swebug (databaser), DTP-föreningen.(boktryck och digitala medier).

12. Övrigt

Frågan från årsmötet angående principen för bokföringen besvarades i Nyhetsbrev 2002:2 Börje Sandén har på uppdrag av kommunalrådet Sven-Inge Nylund författat en skrivelse om Rösaring för vidare befordran till landstinget med anledning av en pågående försäljning av dess markinnehav i området. UKF:s bok om Dalupproret 1743 har sålts genom bokklubben svenskt Militärhistorisk Bibliotek i över 150 exemplar. Gudrun och Börje Sandén var inbjudna till Arbetsgruppen Långhundraledens seminarium kring Svearikets uppkomst. Gudrun och Börje mottog Patriotiska Sällskapets guldmedalj för arbetet med Hushållningsjournalerna vid dess årshögtid i Riddarhuset. Uppmärksam artikel i DN med många exempel ur bokverket.

UKF:s verksamhet annonseras regelbundet i kommunens evenemangskalender i Lokaltidningen Mitt i Upplands-Bro. Affischer sätts upp i Bro och Kungsängen.

Nyhetsbrev, Kultur & Historia samt foldrar med upplysningar om UKF finns i våra pärmar på biblioteken i Bro och Kungsängen.

Börje Sandén
sekr.

Bengt Borkeby
v. ordf.

Lokalhistorisk dokumentation - Upplands-Bro

Under de 16 år som UKF verkat har en stor mängd historiska data samlats från olika håll. Det är i år 20 år sedan Börje Sandén började lägga in hembygdsdata i en databas som sedan dess ständigt växer. Allt i datorn finns utskrivet på papper. Kopior ur böcker och historiska handlingar fyller över hundra pärmar och boxar. Tillsammans med böcker, artiklar ur tidskrifter och bandinspelningar blir det 3500 poster i registret till UKF:s skriftsamling. Allt detta är *för närvarande* lätt åtkomligt via datorn. Eftersom en hel del av materialet torde vara intressant även i framtiden har nu arbetet börjat med att överföra det i tryckt form. Nya datorer med nya program *gör materialet snart oåtkomligt*. Inbundna skrifter är förhoppningsvis bekvämare att hantera och läsa, särskilt när innehållet ordnas systematiskt. Det mesta ordnas ju för närvarande av datorn.

I korthet

I början av 1800-talet blev det vanligt att landshövdingarna utfärdade lokala kungörelser som lästes upp i kyrkan vid sidan av Kungl. Maj:ts

Några exempel ur Gudrun Sandéns arbete med det stora kyrkoarkivet i Låssa.

Kungörelse, Uppsala den 6 september 1816 (lagbrott vid marknad i Enköping)

Till förekommande av oordentligheter och mindre lagbrott, som av en del Häst - Glas - Porslin och Smideshandlare samt annat dylikt folk, vanligen förövas under marknaden i Enköping, har jag, med gillande av stadens Magistrat funnit nödvändigt att stadga följande:

Mindre kända personer får hädanefter inte ha nattläger i staden och uppehålla sig där endast från 9 på morgonen till 5 på eftermiddagen, vid äventyr att sådan person får böta 3 riksdaler 16 skilling samt att genast utvisas ur staden.

Vidare bötar den husvärd, hyresman, krögare och näringsidkare, som senare på aftonen hyser sådant folk, 6 riksdaler 32 skilling.

Befallningshavanden i angränsande län anmodas vänligen att låta denna kungörelse utgå.

Uppsala den 6 september 1816 B W FOCK

Kungörelse, Uppsala den 6 september 1816 (lösdrivares båtstölder)

Erfarenheten har visat att då lätt tillgång på båtar och ökstockar, som legat lösa vid sjöstränderna hjälpt lösdrivare och rymmare att ta sig från en ort till en annan, har jag, jämte erinran om Kongl Påbudet av den 14 augusti 1816 som i § 8 bestämmer 25 riksdalers bot för den som döljer, oanmäld hyser eller från andra ställen än Gästgivargård fortskaffar en person utan respass.

Härmed förordnas, att det är förbjudet vid 3 riksdalers 16 skilling vite, att vid stränderna i detta län så väl vid Mälaren som Saltsjön och andra insjöar närmast länsgränsen, lämna farkoster utan tillsyn. Årona får inte förvaras i båthuset mellan varje gång båten används.

Uppsala den 6 september 1816 B W FOCK

Ur Sveriges Nationalatlas, delen Kulturminnen och kulturmiljövård (1994)

Intresset för äldre vägar har ökat på senare tid. I UKF har vi genom åren ägnat både föredrag och exkursioner åt våra gamla vägar, senast vid vårens Draget-grand tour. Det roar mig därför att berätta vad som står under rubriken "Märkliga äldre vägmiljöer" i Sveriges Nationalatlas, del 11/17 Kulturminnen och kulturmiljövård. På en karta över Sverige är 133 vägmiljöer inprickade. Man börjar numreringen i Uppland. Av dess 16 vägar finns de tre först uppräknade i Upplands-Bro: 1. De två hålvägssystemen vid Draget; 2. Dalkarlsbacken; 3. Ceremonivägen vid Rösaring. Den senast inrapporterade vägmiljön är Draget, vars mycket djupa rid- och vandringsvägar inte blev kända för forskningen förrän 1988, då vi anmälde "upptäckten" till riksantikvarieämbetet. Det är samma tjänsteman som skrivit artikeln Nationalatlasen.

Gamla vägar, både hålvägar och dragrännor för båtar över kortare landsträckor, har varit föremål för två nordiska vägsymposier under 90-talet och ett nytt är på gång år 2004. Då blir, efter påpekande, förhoppningsvis Dragets hålvägar placerade på rätt plats av svensk akademisk forskning. I den artikel som skrevs av vägmuseets chef, Jan-Olof Montelius, som vi känner som föredragshållare i UKF för något år sedan, framhålls vår upptäckt av hålvägarna som ett exempel på att sådana fornminnen fortfarande kan hittas i markerna.

Hur upptäckten gick till och hur hålvägarna karterades finns att läsa i vår första bok Vad hände egentligen? Del 1. Samma sak inklusive kartor hittar du naturligtvis på vår hemsida.

Upplysningar om UKF:s verksamhet

Börje Sandén, Målarvägen 19, 197 30 Bro
08-582 40 515; fax 08-582 413 55 E-post: ukforsk@algonet.se
Internetadress: www.algonet.se/~ukforsk

Book on Demand och Forskarakademien

Bengt Borkeby, 08-581 656 59; 0704-39 16 02, Hjortronv. 109, 196 35,
Kungsängens Medlemsavgiften 80:- sätts in på pg 27 58 94-4

